

The English translation follows below

נראה ואינו נראה – הקדמה ל"עלי שור"

חובות הלבבות (הקדמה): חלוקה בין גוף ונפש – נראה ואינו נראה. ומכוח זה – שתי עבודות – נראית (חובת האיברים) וצפונה (חובת הלבבות).
קשה:

1. החלוקה נראית צדדית ולא מהותית בין הגוף לנפש (לכאן, יותר שייך לחלק בין חומריות, רע וכו' לרוחניות וקדושה)?
2. מה הפי' שמכוח חלוקה זו מתחייבות שתי העבודות הנ"ל?

מהות שתי העבודות הנ"ל:

נגלית: **דעת תבונות (סט, ע):** הקב"ה ברא את האדם מורכב מגוף חשוך ונשמה מאירה כדי שהנשמה תזכך את הגוף. וזה ע"י פעולות האיברים למצוות, ומכוח זה, רוממותם והארתם. **צפונה: ברכות (י ע"א):** חמישה "ברכי נפשי" כנגד הקב"ה וכנגד הנשמה. תבוא מי שיש בה חמישה דברים הללו (נשמה) **ותשבח** למי שיש בו חמישה דברים הללו (הקב"ה).

הקב"ה והנשמה מוגדרים "רואים ואינם נראים". מה הפי'?

- **נסיון:** כל אחד מסתכל על חברו – מה אתה רואה ממנו? (רק החלק הגופני, החיצוני). האם זה מה שהוא באמת? ברור לנו שיש לכ"א מאיתנו נשמה, והיא רואה, חיה וקיימת. אלא שאף אחד מאיתנו לא רואה אותה אלא רק את המערכת החיצונית הפיזית. => כדי להתחבר אל הנשמה – עלינו "לעצום" את העיניים הפיזיות, ולהתבונן בעומק האישיות שאינה נראית.¹
- כמו"כ, המקום שבו הראיה היתה אמיתית, היה מקום שמה שראית בעיניך לא היה נכון! קה"ק – ראית ארון, אך הארון לא תפס מקום (כמבואר במגילה וביומא).

נמצא, שרבונו בחיי הגדיר לנו בחלוקה הנ"ל בין הגוף לנפש לא רק את עצם החלוקה אלא את הדרך להתחבר אל הנפש. וממילא, זו גם הדרך להתחבר לקב"ה! להתעלם מהנראה לעיניים, ולהתחבר לפנימיות הבלתי-נראית, הלב. ומכוח הפנימיות להאיר את המערכת החיצונית, את האיברים.

לפי זה, נבין שני עניינים:

1. בשער הבטחון פרק ד – הקב"ה גומל על המעשה הנראה שכן בעולם הזה, ועל המעשה הנסתר שכן בעוה"ב. **וקשה:** הגמ' בקידושין לט ע"ב אומרת שהשכר על מעשה נגלה (כיבוד אב ואם, שילוח הקן) הוא **לעולם הבא**? התירוץ: אם זה מעשה שהוא רק נגלה ואין בו שום פנימיות ותוכן – שכרו בעוה"ז. אך אם הוא נובע מפנימיות, מהלב – ודאי ששכרו בעוה"ב.
2. ר' אברהם בן עזרא (שמות לא, יח) – מה עשה משה רבנו ע"ה 40 יום על הר סיני? אם הכל היה רק ללמוד את המצוות המעשיות – באמת, אין צורך בכל-כך הרבה זמן. אך כיון שהלב הוא העיקר, ומשה רבנו ע"ה קיבל את התורה **בליבו** (וללב אין גבול) – אפילו אם היה נשאר שם שנים רבות לא היה מקבל את הכל. התורה מתקבלת ע"י הלב, ומכוח הלב נובעות המצוות המעשיות כולן.

במה מתחילים? באיברים או בלב?

שני המסלולים נרמזים בקריאת שמע – בפרשה הראשונה ובשניה:

¹ ככל שאדם מכיר מישהו אחר – הוא לומד להכיר את התגלות נשמתו דרך איבריו. מבט זה הרבה יותר פנימי מהמבט הראשון, הפיזי, כשראה אותו בתחילה.

פרשה ראשונה: "ה' א-לוהינו ה' אחד, ואהבת את ה' א-לוהיך..." (ייחוד ה' ואהבתו) דרך לימוד התורה ("ושננתם לבניך.. בשבתך בביתך ובלכתך בדרך" = קשר לקב"ה בכל מצב) ואח"כ המצוות המעשיות – "וקשרתם לאות על ידיך וכו'". (לב -> איברים).
פרשה שניה: אחרי הנפילה בעקבות החטאים – "וקשרתם אותם לאות על ידכם..." (מצוות מעשיות) -> "ולמדתם אותם את בניכם לדבר בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך" (קשר לקב"ה בכל מצב) -> "וכתבתם על מזוזות ביתך" (חזרה למצוות המעשיות). (איברים -> לב -> איברים).

בית המקדש הראשון והשני:

ברכות נד ע"א: בזמן ביהמ"ק הראשון היו חותמים את הברכות במקדש "עד העולם". משקלקלו המינים (אחרי חורבן ביהמ"ק הראשון) ואמרו "אין עולם אלא אחד" (=העוה"ז) התקינו חכמים "מן העולם ועד העולם".

פירוש (הג"ר חיים מואלאז'ין זצ"ל): בביהמ"ק הראשון היה גילוי שכינה (נבואה וכו'), ולכן, שני העולמות (נראה ואינו נראה, עוה"ז ועוה"ב) היו אחד. לא היה שייך לכפור בזה. אך משנחרב ביהמ"ק הראשון ונפסקה נבואה מישראל (תחילת בית שני) – היה שייך לכפור בחיבור הזה, וקלקלו הצדוקים, והתקינו חכמים לדעת שיש גם את העולם הבא.

חורבן ביהמ"ק הראשון והשני:

יומא ט ע"ב: ביהמ"ק הראשון נחרב משום ג' עברות החמורות (ע"ז, ג"ע, שפכ"ד). ביהמ"ק השני נחרב משום שנאת חנם (ללמדך ששקולה כנגד שלשתן). מה חמור יותר?

ר' אלעזר ור' יוחנן: ראשונים שנתגלה עוונם (=חטאו בגלוי) נתגלה קיצם (אחרי 70 שנה חזרו). אחרונים שלא נתגלה עוונם (=חטאו בסתר) לא נתגלה קיצם.

הדברים תמוהים: אדרבה! מי שחטא בגלוי, לכאורה, חמור יותר? אך הפירוש: החטא בגלוי היינו שחטאו רק **בחלק הנראה**. החלק הפנימי (הלב) היה מחובר למקורו. ולכן, היה אפשר לחזור לביהמ"ק מהר יותר. אך כשחטאו בסתר – **החלק הפנימי** נחרב! ולכן, לוקח כל כך הרבה שנים כדי לחזור בחזרה לביהמ"ק...

מהו חורבן החלק הפנימי? שנאת חנם!

"נמצינו למדים כי שנאת חנם שהיא שורש המידות הרעות החריבה עולמם הפנימי, וחורבן פנימי זה גרם לחורבן בית המקדש.

נתגלה בזה יסוד גדול: מידות רעות הן חורבן עולמו הפנימי של האדם!

זוהי האמת: אין השגה אמיתית ואין הרגשה אמיתית נמצאת בלב אשר שנה מקננת בו! ואם בבנין עולמנו הפנימי אנו חפצים – והרי עמדנו על ההכרח שבדבר – עלינו לשתול בלבנו מידות טובות". (לשון הרב וולבה זצ"ל).

רק כך נבנה את עולמנו הפנימי, הבלתי-נראה, ומכוח זה נאיר על האיברים – על עולמנו הנראה, בע"ה.

Bs" d

Seen and Unseen – Introduction to 'AleI Shur'

The Chovot Halevavot discusses Man as made up of two separate entities – body and soul. Body is Seen, Soul is Unseen. This means that man has the ability and obligation to do Avoda on two levels – visible (obligations of the body) and hidden (obligations of the heart).

Two questions:

- 1) It seems as though the division is really between the physical (base) and the spiritual (holy) – why is it being termed as between the body and the soul?
- 2) What does it mean that because Man is split this way, he is obligated on these two levels?

To explain the 2 levels of Avoda:

Visible: HKBH created Man out of a 'dark' body and a 'lit' soul – so that the soul can light up the body. How? When the body is used for Mitzvot, it is uplifted. (Daat Tvunot; 69-70)

Hidden: "Barchi Nafshi" is recited 5 times – for HKBH and for the Soul: Whoever has these 5 things (the Soul) should come and praise He who has these 5 things (HKBH) (Brachot; 10, 71)

Both HKBH and the Soul are called "Seeing and Unseen" – What does this mean?

If you look at your friend, you see their physical characteristics only – even though everyone has a Soul, it is not seen by others. In order to connect to the Soul, we have to close our eyes, not to be distracted by the physical (Although, the better we get to know someone, the more we recognize the spiritual manifestations of their physical actions. This is a much deeper "visual" of the other than a first glance can afford)

Similarly – the place which had the capacity for "true" vision was the one place in the world where things were not seen as they really were – that is, the Kodosh HaKdashim, where physical objects did not take up physical space: you saw the Aron, yet the Aron did not take up space in the room (Megila, Yoma)

Rabbeinu B'Chaye, by defining the division between body and soul, has actually given us a way to connect to the soul – and thereby to HKBH. By shutting out the visual, and connecting to the internal, the hidden, the heart. By learning to use the power of the internal to guide the external – the body.

Bet HaMikdash I and II

In the time of Bayit Rishon, they would respond to Brachot by saying "...ad ha'olam". But after the destruction of Bayit Rishon, the Tzdukim ruined things, by saying "there is only this one world". So the Chachamim added to the response "min haolam v'ad ha'olam" (Brachot 54, 71)

Rav Chaim M'Volozhin explains that in the time of Bayit Rishon the Shchina was revealed – there was nevuah; therefore the two worlds (seen and unseen, this world and the world to come) were ONE. There could be no doubts about Olam Haba, about the unseen – it was present. But when the Bet HaMikdash was destroyed and nevuah was taken from us, it became possible to doubt the existence of the unseen, and the connection between the two worlds. And the Tzedokim did so. So the Chachamim added “min ha’olam v’ad ha’olam” so all would remember that there is also Olam Haba.

Churban Bayit I and II

(Yoma 9, 72) The first Bet Hamikdash was destroyed because of the 3 great sins: idolatry, incest, murder. The 2nd Bet Hamikdash was destroyed due to baseless hatred.

Which is worse?

R' Elazar and R' Yonatan: Those that sinned during the time of the first Bet Hamikdash, did so publicly, and so the end of their punishment was also made public (70 years until Bayit Sheini). Those that sinned during Bayit Sheini did so in a hidden manner, and so the end of their punishment has also remained hidden.

But it seems like the opposite should be true – someone who sins in public, that is so much worse!?

But in the times of the 1st Bet HaMikdash, the sins were ONLY physical; the people had not lost connection with the Source of their spirituality. Therefore, they could return to the Bet HaMikdash sooner. But in the times of the 2nd Bet haMikdash, the sins were internal – the internal world of the people was destroyed – therefore it takes that much longer to return to the Bet HaMikdash.

What destroyed the Internal World?

Sinat Chinam.

Rav Wolbe explains: Sinat Chinam is the root of all bad Middot; it destroyed their inner worlds, and that destruction led to the destruction of the Bet HaMikdash.

From here we learn a fundamental concept: Bad Middot are what destroy the inner world of a person.

This is the truth: There can be no true understanding and no true feeling in a heart in which hatred resides. And if we want to build our inner world, we must first plant within ourselves good Middot.

This is the way to build our inner worlds – the unseen - and from there to guide the way for our physical selves to follow suit, be”H.